

HE 118/2010 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi kunnallisen eläkelain, valtion eläkelain ja Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 ja 14 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kunnallista eläkelakia, valtion eläkelakia ja Kansaneläkelaitoksesta annettua lakia. Kansaneläkelaitoksen henkilöstöä koskevien eläkeasioiden käsittely siirrettäisiin Kunnallisen eläkelaitoksen hoidettavaksi. Muutosten tavoitteena on aikaansaada kustannussäästöjä muun muassa työeläkejärjestelmän vaatimien tietojärjestelmien kehittämisessä ja ylläpidossa.

Eduskunta on hyväksynyt lain sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan

Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta. Tästä johtuvat muutokset ehdotetaan tehtäviksi kunnalliseen eläkelakiin ja valtion eläkelakiin.

Euroopan unionin lainsäädännöstä johtuvat muutokset kunnalliseen eläkelakiin ja valtion eläkelakiin ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011. Laki Kansaneläkelaitoksesta annetun lain muuttamisesta ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 NYKYTILA	3
1.1 Kansaneläkelaitoksen henkilöstön eläkejärjestelmät	3
1.2 Nykytilan arviointi Kansaneläkelaitoksen henkilöstön eläkejärjestelmän osalta.....	3
1.3 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta	3
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	4
2.1 Tavoitteet	4
2.2 Keskeiset ehdotukset.....	4
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	5
3.1 Taloudelliset vaikutukset	5
3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	5
3.3 Henkilöstövaikutukset.....	5
4 ASIAN VALMISTELU	6
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	6
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	6
1.1 Laki kunnallisen eläkelain muuttamisesta	6
1.2 Laki valtion eläkelain muuttamisesta	8
1.3 Laki kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta	9
2 VOIMAANTULO.....	9
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	10
LAKIEHDOTUKSET	12
1. Laki kunnallisen eläkelain muuttamisesta.....	12
2. Laki valtion eläkelain muuttamisesta	16
3. Laki Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 ja 14 §:n muuttamisesta.....	18
LIITE	19
RINNAKKAISTEKSTIT	19
Laki kunnallisen eläkelain muuttamisesta.....	19
Laki valtion eläkelain muuttamisesta	26
Laki Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 ja 14 §:n muuttamisesta.....	30

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Kansaneläkelaitoksen henkilöstön eläkejärjestelmät

Kansaneläkelaitoksen (jäljempänä *Kela*) toimosuhde-eläkkeistä säädetään Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:ssä (1342/2007). Sen mukaan Kelan pääjohtajan, johtajien ja muiden toimihenkilöiden oikeus Kelan varoista kustannettavaan eläkkeeseen ja perhe-eläkkeeseen määräytyy siten kuin valtion eläkeläisissä (1295/2006) ja valtion eläkeläin voimaanpanolaissa (1296/2006) säädetään. Laki koskee Kelan palveluksessa olevaa henkilöstöä.

Kelan toimosuhde-eläkkeiden piiriin kuuluvissa palvelussuhteissa on noin 6 000 henkilöä. Kelan vastuulla on lisäksi vapaakirjaksi kutsuttu osa noin 22 200 sellaisen henkilön työeläketurvasta, jotka eivät vielä ole eläkkeellä mutta jotka joskus urallaan ovat olleet palvelussuhteessa Kelaan. Kela hoitaa itse toimosuhde-eläkkeensä ja sitä maksetaan noin 5 800 henkilölle.

Kunnallisen eläkelaitoksen (jäljempänä *Keva*) tehtävänä on hoitaa paitsi kunnallisen henkilöstön eläketurva, vuoden 2011 alusta myös valtion henkilöstön eläketurva. Kunnan ja valtion eläketurvan piirissä työskentelee yhteensä noin 700 000 henkilöä ja eläkkeitä maksetaan yli 600 000 henkilölle.

Tällä hetkellä Valtiokonttorilla ja Kelalla on omat asianhallinta-, eläkkeenlaskenta- ja eläkkeenmaksatusjärjestelmänsä. Valtiokonttori, Kela ja Keva osallistuvat Eläketurvakeskuksen toimintaan ja vastaavat osaltaan sen kustannusten kattamisesta. Kela ei ole muiden suurimpien työeläkelaitosten tapaan osakkaana työeläkejärjestelmän ansaintarekisteripalveluja tuottavassa Arek Oy:ssä.

Kelan toimintaa valvovat eduskunnan valitsemat valtuutetut sekä valtuutettujen valitsemat tilintarkastajat. Valtuutettujen tehtävänä on vahvistaa Kelan tilinpäätös ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja tarpeen mukaan tarkastuttaa määrämillään valtuutetuilla tai tilintarkastajilla Kelan taloutta ja toimintaa. Tilintarkastajien tehtä-

vänä on tarkastaa antaako tilinpäätös oikeat ja riittävät tiedot Kelan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

1.2 Nykytilan arviointi Kansaneläkelaitoksen henkilöstön eläkejärjestelmän osalta

Työeläkejärjestelmän vaatimat tietojärjestelmät vaativat yhä enemmän rahaa. Järjestelmiä on jatkuvasti ylläpidettävä, niitä on kehitettävä ja uudistettava noin 5—10 vuoden sykleissä, jotta niillä olisi mahdollista hoitaa nykyinen ja lähitulevaisuuden työeläketurva. Tämän takia eläkelaitosten tietojärjestelmien ylläpito- ja kehityskustannukset ovat suuria ja aiheuttavat jatkuvia henkilöstön koulutustarpeita.

Työeläkeasioiden käsittely ja asiakaspalvelu edellyttävät työeläkelaitoksilta sähköisiä asiakirjahallintajärjestelmiä ja kattavasti tuotettuja verkkopalveluja. Niiden kehittämiseen ja tarjontaan työeläkelaitosten on investoitava vuosittain useita miljoonia euroja. Kevassa tällaiset palvelut on jo pitkälti toteutettu ja sähköinen asianhallintajärjestelmä on jo olemassa.

Valtion henkilöitä koskevien eläkeasioiden käsittely siirretään Valtiokonttorista Kevaan vuoden 2011 alusta voimaan tulevilla laeilla.

Kelan eläkejärjestelmä on pieni eläkejärjestelmä ja sen ylläpitäminen tulee Kelassa kalliiksi suhteessa järjestelmän piiriin kuuluvien työntekijöiden määrään. Kelan nykyisen yhteistyökumppanin Kirkkohallituksen kanssa yhteistyö päättyy vuoden 2011 lopussa, jonka jälkeen evankelis-luterilaisen kirkon eläketurvan toimeenpano hoidetaan Kevan tietojärjestelmillä. Siksi myös Kelan toimihenkilöiden eläkejärjestelmän toimeenpanoa ei ole enää tarkoituksenmukaista hoitaa erillään.

1.3 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta

Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat antaneet 29 päivänä huhtikuuta 2004 asetuksen (EY) N:o 883/2004 sosiaaliturvajärjestelmien

yhteensovittamisesta, jäljempänä *perusasetus*, ja 16 päivänä syyskuuta 2009 asetuksen (EY) N:o 987/2009 sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä, jäljempänä *täytäntöönpanoasetus*. Uuden lainsäädännön tarkoitus on yksinkertaistaa ja selkeyttää jäsenvaltiosta toiseen liikkuvien henkilöiden sosiaaliturvaa koskevat nykyiset yhteisön säännökset.

Asetuksen ja siihen liittyvän täytäntöönpanoasetuksen vuoksi on kansallista lainsäädäntöä täsmennettävä ja ajantasaistettava. Eduskunta on hyväksynyt hallituksen esityksessä 34/2010 vp. ehdotetut kyseiset muutokset yksityisen työeläkejärjestelmän lakien osalta.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on yhdistää valtion eläkejärjestelmän vastaavan hankkeen yhteydessä Kelan ja kunnallisen eläkejärjestelmän piiriin kuuluvia henkilöitä koskevien asioiden käsittely samaan paikkaan. Koska nämä eläkejärjestelmät ovat etuuksien osalta lähes identtiset, voidaan samoja tietojärjestelmiä käyttää Kevassa näiden kaikkien eläkejärjestelmien hoitoon. Tällä säästettäisiin julkisissa eläkejärjestelmissä huomattavia summia, kun samanlaisia tietojärjestelmiä ei tarvitse kehittää eri laitoksissa erikseen. Samoin säästetään tietojärjestelmien ylläpitokustannuksissa.

Valmisteltaessa valtion eläkeasioiden hoidon siirtoa Kevaun, oli yhtenä vaihtoehtona, että Valtiokonttori olisi kilpailuttanut sen hankintana. Asia katsottiin kuitenkin parhaaksi järjestää kahden julkisen eläkejärjestelmän uudelleenorganisointina, sillä näin voitiin varmistaa, että sekä valtion että kunnallinen eläkejärjestelmä hyötyvät. Hallituksen esityksessä 4/2010 vp. todettiin, että valtion eläketurvan toimeenpanoon liittyvien tehtävien siirtäminen Kevan hoidettavaksi ei ole julkisista hankinnoista annetun lain mukainen hankinta, sillä kysymys on kahden julkisen eläkejärjestelmän uudelleenorgani-

soinnista. Samat perustelut pätevät Kelan eläkeasioiden hoidon siirrossa Kevaun.

Esityksen tarkoituksena on myös täsmentää kansallista sosiaaliturvalainsäädäntöä siltä osin kuin se Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten soveltamisen kannalta on tarpeellista.

2.2 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan Kelan eläkejärjestelmän toimeenpano siirrettäväksi Kevan hoidettaviksi.

Kelan järjestelmän rahoitukseen ja eläkerahoitukseen ei ehdoteta muutoksia, vaan toiminnot jatkuisivat nykyiseen tapaan erillisinä. Kelan kolme etuusrahastoa maksavat Kelan eläkevastuurahastolle kannatusmaksua kuten nykyisinkin siten, että 41 prosentin rahoitustavoite säilyy ja eläkemenot voidaan rahoittaa. Aktuaaritoimeen liittyvät asiat on tarkoitettu hoitaa Kelassa. Kela ja Keva selvittävät myös näiden toimintojen hoitamismahdollisuuksia Kevassa.

Kun Keva tulisi tekemään Kelan henkilöstön eläkepäättöksiä, käyttäisi se eläkkeiden maksamiseen Kelan varoja ja hoitaisi sen tehtävää eläkkeiden maksamisessa. Keva on julkinen viranomainen ja siten hyvän hallinnon ja taloudenhoidon periaatteiden mukaisesti lähtökohtana tulee olla, että näiden tehtävien hoitaminen ja Kelan talouteen ja taloudenhoitoon vaikuttavat toimenpiteet ovat kattavasti ulkoisen ja sisäisen valvonnan menettelyiden piirissä riippumatta siitä, miten tehtävän hoito on kulloinkin organisoitu. Siksi Kevan on osana omaa sisäistä valvontaansa varmistettava, että Kelan eläkejärjestelmän tehtävät hoidetaan lainmukaisella ja asiallisella tavalla.

Kun Keva hoitaa valtion eläketurvan toimeenpanoa, se on valtionalouden tarkastusviraston ja eduskunnan tarkastusvaliokunnan valvonnan alainen. Kevaa valvoo lisäksi valtiovarainministeriö.

Lisäksi ehdotetaan tehtäväksi Euroopan unionin asetusten edellyttämät muutokset kunnalliseen eläkelakiin ja valtion eläkelakiin. Muutokset olisivat vastaavat, jotka on jo tehty yksityisen alan työeläkelakeihin. Kansallisessa lainsäädännössä nimetään perusasetuksessa tarkoitettujen toimivaltaisten viran-

omaiset ja laitokset, asuinpaikan ja oleskelupaikan laitokset, toimivaltaisiksi nimetyt laitokset ja elimet ja yhteyselimet sekä säädetään eri laitosten tehtävistä ja niiden välisestä toimivallan jaosta etuus- ja tehtäväkohtaisesti kuten aiemman täytäntöönpanoasetuksen 574/72 liitteissä on säädetty. Laissa säädetäisiin laitosten velvollisuuksista sovellettavan lainsäädännön määrittämisessä ja tehtävistä antaa todistuksia ja muita esitettäviä asiakirjoja. Esitettävät asiakirjat ovat sisällöltään ja ulkoasultaan samanlaisia kaikissa jäsenmaissa.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Esitys ei vaikuta Kelan henkilöstön eläketuihin eikä eläkemenoon. Vaikutukset kohdistuvat pelkästään Kelan työeläketurvan toimeenpanoon ja hallintoon kustannuksia alentavasti.

Kelan eläkejärjestelmän vuotuiset hallintokustannukset ovat vuosina 2005—2009 olleet keskimäärin noin 1,9 miljoonaa euroa. Kunnallisen eläkejärjestelmän vuotuiset hallintokustannukset ovat noin 55 miljoonaa euroa.

Kevan arvion mukaan Kelan toimeenpanon eläkkeiden hoitamisesta aiheutuisi nykyisillä noin 500 alkavan eläkkeen sekä noin 5 800 maksettavan eläkkeen volyymeillä ja suunnitellulla työnjaolla noin 1,1 miljoonan euron vuotuiset kustannukset. Siirtymävaiheen kustannusten arvioidaan olevan yhteensä noin 275 000 euroa.

Kela siirtäisi Kevalle kuukausittain tarvittavat varat eläkemenon maksuun. Kela maksaisi eläkeasioiden hoitamisesta Kevalle omakustannusarvoon perustuvana korvauksena eläkepäättö- ja maksatusvolyyymia vastaavan osuuden toiminnan kiinteistä ja muuttuvista kustannuksista, pitkävaikutteisten tuotannon tekijöiden poistoista sekä kokonaan vain Kelan tarpeita palvelevien toimintojen kustannukset ja investoinnit.

3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Kevan yleisen toiminnan valvonta kuuluu valtiovarainministeriölle. Valvonta on järjes-

tetty samojen perusteiden mukaisesti kuin valtion kunnallishallintoon yleisestikin kohdistama valvonta. Valvonta on oikeudellisesti luonteeltaan laillisuusvalvontaa ja osittain tarkoituksenmukaisuusvalvontaa, jossa arvioidaan myös eläkelaitoksen toimivuutta. Tällöin kiinnitetään huomiota erityisesti laitoksen kykyyn huolehtia lailla säädetyn eläketurvan toteuttamisesta. Tarkasteltavina alueina ovat erityisesti eläketurvan toteuttaminen, eläketurva, rahoitustilanne ja eläkemaksu. Kevan rahoitustoiminnan suunnittelua ja sijoitustoimintaa valvoo Finanssivalvonta.

Kun Kelan toimeenpanon siirrettäisiin Kevan hoidettavaksi, sen eläkeratkaisutoiminnan ja asiakaspalvelun volyymit kasvaisivat. Maksettavien eläkkeiden määrä myös nousee. Keva hoitaisi tehtävien siirron jälkeen noin 700 000 vakuutetun ja noin 606 000 eläkkeensaajan eläkepalvelut. Vuoden 2012 alusta lukien otetaan käyttöön uusi eläkekäsittelyjärjestelmä, jota käytetään koko julkisen sektorin eläkeasioissa.

Kevan ylintä päätösvaltaa käyttää valtuuskunta ja sen hallintoa hoitaa valtuuskunnan nimeämä hallitus. Kevan hallintoon ja valvontaan ei esitetä muutoksia. Kevan olisi kuitenkin jatkossa osana omaa sisäistä valvontaansa varmistettava, että Kelan eläkejärjestelmän tehtävät hoidetaan lainmukaisella ja asiallisella tavalla.

Kevan valvontaa ei ehdoteta muutettavaksi. Kun Keva hoitaisi Kelan eläketurvan toimeenpanoa, kyseessä ei enää olisi Kelan hallinnon hoitaminen. Toiminta ei olisi Kelan valtuutettujen välittömässä valvonnassa, sillä kyse on Kelan ulkopuolelta toteutettavasta henkilöstön eläketurvan toimeenpanosta. Kela voisi seurata henkilöstöään koskevan eläketurvan toimeenpanoa ja sen kustannuksia perustettavassa yhteistyöneuvottelukunnassa. Valtiovarainministeriö vahvistaisi Kevan saamien maksujen suuruudet ja ennen Kelan maksujen vahvistamista valtiovarainministeriö pyytäisi lausunnon Kelalta.

3.3 Henkilöstövaikutukset

Kelan toimeenpanon eläkkeitä hoitaneista henkilöistä osa siirtyy muihin tehtäviin Kelassa ja 1—2 henkilöä jää hoitamaan asia-

kaspalvelua ja siirtymäajan tehtäviä. Palvelussuhteen ehtojen kokonaisuus ja palkkaus eivät heikkenisi.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä. Valmisteluun ovat osallistuneet Keva ja Kela. Lisäksi Valtiokonttori ja sosiaali- ja terveysministeriö ovat olleet mukana asian valmistelussa. Henkilöstön kanssa on käyty yhteistoimintaneuvottelut, joissa on käsitelty siirtoon liittyviä asioita. Esitykseen on myös pyydetty ja saatu lausunnot sosiaali-

ja terveysministeriöltä, Kevalta, Valtiokonttorilta, Kelalta, Suomen Pankilta, Eläketurvakeskukselta ja Työeläkevakuuttajat TE-LA:lta. Lisäksi Finanssialan Keskusliitto toimitti lausunnon, jonka mukaan asia olisi tullut kilpailuttaa.

Valmistelussa oli mukana myös Suomen Pankin henkilöstön eläkejärjestelmä. Suomen Pankki päätti sen jälkeen, kun esitys oli lähtenyt lausunnonle, että se ei voi olla esityksessä mukana. Tämän asian Suomen Pankki totesi antamassaan lausunnossa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki kunnallisen eläkelain muuttamisesta

1 §. *Lain tarkoitus ja eläkelaitoksen tehtävät.* Pykälän 3 momenttiin lisätään maininta siitä, että Kevan tehtävistä Kelan eläketurvan toimeenpanossa säädetään asianomaisissa laeissa. Kyseisissä laeissa säädetään, että eläkeasioiden käsittelyssä ja muutoksenhaussa noudatetaan, mitä kunnallisessa eläkelaislaissa säädetään. Täten kunnallisen eläkelain säännöksiä muun muassa muutoksenhausta, tietosuojasta ja eläkkeiden maksamisesta noudatetaan myös Kansaneläkelaitoksen henkilöstöön eläketurvan toimeenpanossa.

4 §. *Yleiset määritelmät.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 16 kohta, jossa määriteltäisiin 1 päivästä toukokuuta 2010 lähtien pääasiallisesti sovellettava yhteisön sosiaaliturvaa koskeva säädös: sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004. Asetuksesta käytettäisiin työntekijän eläkelakia (395/2006) vastaavasti termiä EU:n sosiaaliturvan perusasetus. Asetusta vastaava aiempi asetusta (ETY) N:o 1408/71 on nykyisin määritelty 40 §:ssä ja siitä käytetään termiä EY:n sosiaaliturva-asetus. Lisäksi kohdassa ehdotetaan määritel-

täväksi asetuksen 883/2004 täytäntöönpanosta annettu asetusta (EY) N:o 987/2009. Asetuksesta ehdotetaan käytettäväksi termiä EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetus työntekijän eläkelakia vastaavasti.

Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 17 kohta, jossa määriteltäisiin, mitkä maat käsitettäisiin jäljempänä laissa EU- ja ETA-maiksi. EU- ja ETA-maat käsittäisivät maat, joissa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta sekä nykyisin voimassa olevaa asetusta 1408/71. Viittaus viimeksi mainittuun on tarpeellinen edelleen, sillä EU:n sosiaaliturvan perusasetusta ei sovelleta Norjassa, Islannissa, Liechtensteinissa eikä Sveitsissä vielä 1 päivänä toukokuuta 2010.

40 §. *Karttumisprosentit.* Pykälän 5 momentista ehdotetaan poistettavaksi EY:n sosiaaliturva-asetusta koskeva määritelmä, koska jatkossa pääasiallisesti sovellettava EU:n sosiaaliturvan perusasetus ehdotetaan määriteltäväksi lain 4 §:ssä. Lisäksi momentin sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi niin, että siinä käytettäisiin 4 §:ään ehdotetussa 17 kohdassa määriteltyä termiä EU- ja ETA-maat.

43 §. *Osa-aikaeläkkeen määrä.* Pykälän 4 momentin sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi korvaamalla EY:n sosiaaliturva-asetusta sovelttava maa 4 §:ään ehdotetussa

17 kohdassa määritellyllä termillä EU- ja ETA-maa.

76 §. Eläkkeestä vähennettävät ensisijaiset etuudet. Pykälän 6 momenttia ehdotetaan muutettavaksi korvaamalla EY:n sosiaaliturva-asetusta soveltava valtio 4 §:ään ehdotetussa 17 kohdassa määritellyllä termillä EU- ja ETA-maa.

128 a §. Eläkkeen maksamisjärjestys. Pykälän 11 ja 13 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä viitattaisiin 4 §:ssä määritellyn EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksen asianomaisiin säännöksiin. Lisäksi pykälän 11 ja 13 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että niistä poistettaisiin viittaus Sveitsiin. Sveitsi sisältyisi lain 4 §:n 17 kohdan määritelmään.

137 §. Valvonta. Pykälän 3 momentissa säädetään, että valtiovarainministeriö asettaa tilintarkastajan Kevaan. Säännöstä perustettiin hallituksen esityksessä 4/2010 vp. sillä, että valtion on voitava varmistua Kevan ilmoittamien summien oikeellisuudesta, kun Keva ehdottaa valtiovarainministeriölle eläketurvan hoitamisen korvauksena maksettavan summan ja valtion eläkemenon. Tarkoituksena on, että valtiovarainministeriön tilintarkastaja tarkastaisi kunnallisen eläkelaitoksen kirjanpitoa vain siltä osin, että kunnallisen eläkelaitoksen valtiovarainministeriölle antamien tietojen oikeellisuudesta voitaisiin varmistua. Valtiovarainministeriön asettaman ja Kevan oman tilintarkastajan tulisi sikäli kuin mahdollista välttää samojen tositteiden tarkistamista. Jotta myös Kela voisi varmistua Kevan ilmoittamien summien oikeellisuudesta, ehdotetaan, että valtiovarainministeriön tilintarkastaja tarkastaisi myös Kelan tietojen oikeellisuuden. Koska Kevaan ei ole tarkoituksenmukaista asettaa jo olemassa olevien tilintarkastajien lisäksi enempää tilintarkastajia, ehdotetaan että valtiovarainministeriön tilintarkastaja tarkastaisi tilit myös Kelan osalta. Kela maksaisi osan tästä tilintarkastuksesta.

137 b §. Valtion ja Kansaneläkelaitoksen eläkemenojen maksu ja kunnallisen eläkelaitoksen kustannusten korvaus. Pykälässä säädetään siitä, kuinka valtio maksaa eläkemenonsa maksamiseen tarvittavan summan Kevalle ja kuinka Kevan saama kustannusten korvaus maksetaan. Pykälää ehdotetaan muu-

tettavaksi siten, että samoja periaatteita noudatettaisiin Kelan eläketurvan hoidossa. Kela maksaisi Kevalle omakustannushintaisen korvauksen tehtävän hoidosta. Valtiovarainministeriö vahvistaisi siirrettävien rahasummien suuruudet ja ajankohdat. Tarkoituksena on, että se pyytäisi ennen vahvistamista asiasta lausunnon Kelalta. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin yksityiskohdista.

141 a §. Yhteistyöneuvottelukunta. Pykälän mukaan Kevan yhteydessä on yhteistyöneuvottelukunta, jonka tehtävänä on seurata valtion eläkejärjestelmän ja evankelisluterilaisen kirkon eläkejärjestelmän mukaisen eläketurvan toimeenpanoa Kevassa sekä edistää tiedonkulkua neuvottelukunnassa edustettujen tahojen välillä. Neuvottelukunta käsittelee eläketurvan toimeenpanon kehittämissuuntia ja toimintalinjoja ja se voi tehdä esityksiä tulevista tavoitteista ja toiminnan kehittämisestä. Ehdotetaan, että neuvottelukunnan kokoonpanoon tehdään Kelaa koskevat lisäykset.

144 §. Eläkelaitoksen oikeus saada tietoja. Pykälässä ehdotetaan muutettavaksi 1 momentin 1 kohtaa siten, että siinä viitattaisiin EY:n sosiaaliturva-asetuksen ja sen täytäntöönpanoasetuksen sijasta EU:n sosiaaliturvan perusasetukseen ja EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetukseen.

148 §. Eläkelaitoksen oikeus antaa tietoja. Pykälässä ehdotetaan muutettavaksi 1 momentin 1 kohtaa korvaamalla termi EY:n sosiaaliturva-asetus termillä EU:n sosiaaliturvan perusasetus.

149 §. Tekninen käyttöyhteys. Pykälässä ehdotetaan muutettavaksi 1 momentin 2 kohtaa korvaamalla termi EY:n sosiaaliturva-asetus termillä EU:n sosiaaliturvan perusasetus.

155 §. Muutoksen hakeminen EU-päätösten yhteenvedoon. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Uusien asetusten tullessa sovellettaviksi syntyy tilanne, jossa osa henkilöistä kuuluu edelleen EY:n sosiaaliturva-asetuksen soveltamisalaan ja osa tulee uuden EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen soveltamisalan piiriin. Jos henkilöön sovelletaan edelleen EY:n sosiaaliturva-asetusta 1408/71, häneen sovelletaan ehdotetun voimaantulosäännöksen mukaan edelleen myös nyt voimassa ole-

via muutoksenhakua koskevia säännöksiä. Näiden henkilöiden osalta muutoksenhakua koskeva menettely ei ehdotetun lain mukaan muutu.

Uusien asetusten mukaan muutoksenhaussa noudatetaan kansallisia säännöksiä. Näin olen säännöstä muutoksen hakemisesta EU-päätösten yhteenvedon vastaanottamisen jälkeen ei enää tarvita. Yhteenveto on tarkoitettu informoimaan eläkkeenhakijaa siitä, että eläkkeiden hakumenettely kyseisissä jäsenvaltioissa on päätynyt. Jos hakija yhteenvedon saadessaan katsoo, että eri jäsenmaiden laitosten tekemillä päätöksillä on asetusten soveltamisen johdosta kielteisiä yhteisvaikutuksia hänen oikeuksiinsa, hänellä on EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksen 48 artiklan mukaan oikeus vaatia kyseeseen tulevia laitoksia tarkistamaan antamansa päätökset. Tällaisesta tilanteesta voi olla kyse esimerkiksi hakijan havaitessa, ettei asianomainen työeläkelaitos ole lukenut hänen hyväkseen kaikkia hänen täyttämäänsä vakuutuskausia. Tällöin henkilö voi pyytää eläkelaitosta tutkimaan asian uudelleen. Jos eläkelaitoksen antama päätös ei ole vielä lainvoimainen, sovelletaan kunnallisen eläkelain 159 §:n säännöksiä päätöksen oikaisusta. Jos päätös on lainvoimainen, eläkelaitos tutkii asian 162 §:n mukaisesti lainvoimaisen päätöksen oikaisuna uuden selvityksen perusteella. EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetus ei näin ollen luo uutta muutoksenhakumahdollisuutta, vaan ainoastaan mahdollisuuden kansallisten oikaisumenettelyjen käyttöön yhteisön oikeuden soveltamisen seurauksena.

1.2 Laki valtion eläkelain muuttamisesta

2 §. Yleiset määritelmät. Pykälän 1 momentin 10 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä määriteltäisiin 1 päivästä toukokuuta 2010 lähtien pääasiallisesti sovellettava yhteisön sosiaaliturvaa koskeva säädös: sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 883/2004. Asetuksesta käytettäisiin työntekijän eläkelakia (395/2006) vastaavasti termiä EU:n sosiaaliturvan perusasetus. Kyseistä asetusta vastaava aiempi asetus (ETY) N:o 1408/71 on ny-

kyisin määritelty nyt muutettavassa kohdassa ja siitä käytetään termiä EY:n sosiaaliturva-asetus. Lisäksi 10 kohdassa ehdotetaan määriteltäväksi asetuksen 883/2004 täytäntöönpanosta annettu asetus (EY) N:o 987/2009. Asetuksesta ehdotetaan käytettäväksi termiä EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetus työntekijän eläkelakia vastaavasti.

Lisäksi pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 11 kohta, jossa määriteltäisiin, mitkä maat käsitettäisiin jäljempänä laissa EU- ja ETA-maiksi. EU- ja ETA-maat käsitettäisivät maat, joissa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta sekä nykyisin voimassa olevaa asetusta 1408/71. Viittaus viimeksi mainittuun on tarpeellinen edelleen, sillä EU:n sosiaaliturvan perusasetusta ei sovelleta Norjassa, Islannissa, Liechtensteinissa eikä Sveitsissä vielä 1 päivänä toukokuuta 2010.

4 §. Lain soveltamisalan rajoitukset. Pykälän 1 momentin 4 kohdan sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että siinä mainittaisiin EU:n sosiaaliturvan perusasetus nykyisen EY:n sosiaaliturva-asetuksen sijasta. Samalla säännökseen sisältyvä viittaus EY:n sosiaaliturva-asetuksen virkamiestä koskevaan artiklan kohtaan ehdotetaan tarkistettavaksi viittaukseksi EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen virkamiestä koskevaan artiklan kohtaan.

126 §. Eläkkeen maksamisjärjestys. Pykälän 1 momentin 11 ja 13 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä viitattaisiin 2 §:ssä määritellyn EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksen asianomaisiin säännöksiin. Lisäksi pykälän 11 ja 13 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että niistä poistettaisiin viittaus Sveitsiin. Sveitsi sisältyisi lain 2 §:n 1 momentin 11 kohdan määritelmään.

150 §. Oikeus saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisääteisten tehtävien toimeenpanemiseksi. Pykälässä ehdotetaan muutettavaksi 1 momenttia siten, että siinä viitattaisiin EY:n sosiaaliturva-asetuksen ja sen täytäntöönpanoasetuksen sijasta EU:n sosiaaliturvan perusasetukseen ja EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetukseen.

158 §. Tietojen antaminen viranomaisille ja luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle. Pykälässä ehdotetaan muutetta-

vaksi 1 momentin 1 kohtaa korvaamalla termi EY:n sosiaaliturva-asetus termillä EU:n sosiaaliturvan perusasetus.

161 §. *Tietojen antaminen teknisen käytöyhteyden avulla.* Pykälässä ehdotetaan muutettavaksi 1 momentin 2 kohtaa korvaamalla termi EY:n sosiaaliturva-asetus termillä EU:n sosiaaliturvan perusasetus.

1.3 Laki kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta

13 §. *Kansaneläkelaitoksen henkilöstön eläketurva.* Kelan henkilöstön eläketurva määräytyisi kuten nykyäänkin samoin kuin valtion henkilöstön eläketurva. Täten eläketurvan sisältö ei muuttuisi. Kela hoitaa tällä hetkellä eläketurvaa yhteistyössä kirkkohallituksen kanssa. Keva ja kirkkohallitus ovat sopineet, että Keva hoitaa kirkon eläkejärjestelmän toimeenpanon. Täten ehdotetaan, että myös Kelan henkilöstön eläketurvan hoito siirretään Kevalle. Jotta asioiden käsittelyssä Kevassa ei tarvitsisi noudattaa useampia eläkelakeja, ehdotetaan, että eläkeasioiden käsittelyssä ja muutoksenhaussa noudatetaan kunnallista eläkelakia.

Kevalle siirtyisi siten Kelan henkilöstön eläketurvan toimeenpanoon liittyvä toimivalta eli julkisen vallan käyttö. Keva huolehtisi kaikista henkilöstön eläkkeisiin liittyvistä toimeenpanotehtävistä. Näitä tehtäviä ovat muun muassa henkilöasiakkaiden ennakkopalvelut, eläkehakemusten käsittely ja eläkepäätösten antaminen sekä eläkkeiden maksaminen. Kela hoitaisi työnantajatehtävät sekä aktuaari- ja tilastotoimeen liittyvät tehtävät Kevalta saatujen tietojen perusteella. Myös työhyvinvointiin liittyvät tehtävät hoitettaisiin Kelassa.

Kela vastaisi edelleen eläketurvan rahoituksesta, rahoituksesta ja hoidon kustannuksista. Kela maksaisi Kevalle eläketurvan hoidosta omakustannushintaisen korvauksen, josta säädettäisiin tarkemmin kunnallisen eläkelain 137 b §:ssä.

Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 5 §:n 1 kohdan mukaan Kelan valtuutettujen tehtävänä on valvoa Kelan hallintoa ja toimintaa ottaen muun ohella huomioon laitoksen palvelujen laatu ja saatuus. Kelan ulkopuolella toteutettavaa lai-

toksen toimihenkilöiden eläketurvan toimeenpanoa ei voida pitää sellaisena toimintana, joka kuuluisi Kelan valtuutettujen valvontavelvollisuuden piiriin. Valtiovarainministeriö vahvistaisi Kelan Kevalle maksamien hoitokulujen ja eläkemenojen suuruudet siten kuin säädettäisiin kunnallisen eläkelain 137 b §:ssä. Tätä ennen valtiovarainministeriö pyytäisi Kelalta asiasta lausunnon. Kyseisten summien oikeellisuuden tarkastaisi valtiovarainministeriön Kevaan asettama tilintarkastaja. Kela voisi seurata sen henkilöstöä koskevan eläketurvan toimeenpanoa ja sen kustannuksia perustettavassa yhteistyöneuvottelukunnassa.

14 §. Työntekijän eläkemaksu. Ehdotetaan muutettavaksi 4 momentin muutoksenhaku-säännös yhdenmukaisesti 13 §:n muutoksen kanssa.

2 Voimaantulo

EU-säännöksiä koskevat lait kunnallisen eläkelain ja valtion eläkelain muuttamisesta ehdotetaan tulemaan voimaan ensi tilassa. Voimaantulosäännöksessä ehdotetaan otettavaksi huomioon EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen 87 artiklan sisältämät siirtymäsäännökset. Kyseisessä artiklassa säädetään muun muassa siitä, että henkilöön sovelletaan asetusta 1408/71 kunnes henkilö hakee perusasetuksen soveltamista, jos henkilön tilanne pysyy muuttumattomana. Tällöin kuitenkin asetusta 1408/71 voidaan soveltaa enintään kymmenen vuotta perusasetuksen soveltamisen alkamisesta. Lisäksi 87 artiklassa todetaan, että perusasetuksen perusteella ei kerry oikeuksia sen soveltamisen alkamispäivää edeltävältä ajalta.

Lisäksi voimaantulosäännöksessä ehdotetaan otettavaksi huomioon EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen 90 artikla. Artiklan mukaan asetusta 1408/71 sovelletaan edelleen muun muassa kolmansien maiden kansalaisiin. Tätä asetusta sovelletaan niin kauan kuin kolmansien maiden kansalaisiin sovellettavia säännöksiä (neuvoston asetusta (EY) N:o 859/2003 asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ja asetuksen (ETY) N:o 574/72 muuttamisesta soveltamisalan laajentamiseksi koskemaan kolmansien maiden kansalaisia, joita kyseiset säännökset eivät jo koske yksinomaan heidän

kansalaisuutensa vuoksi) ei kumota tai muuteta vastaamaan asetuksen 883/2004 säännöksiä.

Voimaantulosäännöksessä säädetään lisäksi, että tilanteissa, joissa henkilöön edellä mainitun mukaisesti sovellettaisiin asetusta 1408/71, sovelletaan nyt säädettäväksi ehdotettujen säännösten sijaan nykyisin voimassa olevia säännöksiä.

Laki Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012. Kunnallisen eläkelain Kansaneläkelaitoksen henkilöstön eläketurvan toimeenpanoa koskevia säännöksiä ehdotetaan sovellettaviksi edellä mainituista ajankohdista.

Kunnallisen eläkelain voimaantulosäännöksen 3 momentissa säädettäisiin valtion eläkeasioiden siirtoa vastaavasti siitä, että lain 137 b §:n 2 momentissa säädetyin korvauksen lisäksi Kansaneläkelaitos suorittaisi kunnalliselle eläkelaitokselle vuonna 2012 korvauksen ennen tämän lain voimaantuloa syntyneistä kustannuksista, jotka sille tehtäväsiirrosta aiheutuvat. Lisäksi Kansaneläkelaitos suorittaisi korvauksen eräiden kunnallisen eläkelaitoksen aiemmin hankkimien ja maksamien tietojärjestelmien tulemisesta myös Kansaneläkelaitoksen henkilöstön eläketurvan toimeenpanon käyttöön. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin asiasta tarkemmin.

3 Suhde perustuslakiin ja säättämisyjärjestys

Erilaisiin päätöksiin ja toimenpiteisiin henkilöitä koskevien eläkeasioiden käsittelyssä sisältyy julkisen vallan käyttöä. Julkisen vallan käsitteelle ei löydy laista tarkkaa määritelmää. Hallituksen esityksessä laiksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta HE 30/1998 vp. todetaan muun muassa seuraavaa: ”Julkisen vallan käsitettä ei ehdoteta laissa määriteltäväksi. Käsitteelle ei olekaan annettavissa yleistä määritelmää. Sen keskeiseen sisältöön on katsottu kuuluvan puuttuminen hallintopäätöksellä tai tosiasiallisella toimella yksityisen oikeusasemaan. Julkisen vallan käyttönä pidetään myös etuuksien myöntämistä tai tutkintotodistuksen antamista.”

Kunnallisen eläkelain 1 §:ssä säädetään kunnallisen eläkelaitoksen tehtävästä ja asemasta. Sen mukaan kunnallisesta eläketurvasta huolehtii julkisoikeudellinen Kevaniminen kunnallinen eläkelaitos. Kunnallisen eläkelain säätämisen yhteydessä perustuslakivaliokunta otti lausunnossaan kantaa eläkelaitoksen asemaan julkisten hallintotehtävien hoitajana. Valiokunnan kannanoton mukaan: ”Perustuslain 124 §:n tarkoituksena on rajoittaa julkisten hallintotehtävien osoittamista varsinaisen viranomaiskoneiston ulkopuolelle (HE 1/1998 vp, s. 178/I). Varsinaiseen viranomaiskoneistoon perustuslain merkityksessä luetaan valiokunnan käsityksen mukaan valtion ja itsehallintoyhdyskuntien normaaliin organisaatioon kuuluvat viranomaiset sekä sellaiset itsenäiset laitokset kuin Suomen Pankki ja Kansaneläkelaitos, myös kunnallisen työmarkkinalaitoksen (aiempi sopimusvaltuuskunta) ja kunnallisen eläkelaitoksen tapaiset, lähtökohtaisesti kaikkien kuntien yhteiset erityistoimielimet. Valiokunta näin ollen päätyi siihen, että kunnalliseen eläkelaitokseen kohdistuvat suoraan perustuslain 21 §:n johdosta vaatimukset käsittelyn asianmukaisuudesta ja viivytyksettömyydestä sekä hyvän hallinnon takeiden turvaamisesta lailla.”

Hallintolain 2 §:n 2 momentin mukaan lakia sovelletaan valtion viranomaisissa, kunnallisissa viranomaisissa ja itsenäisissä julkisoikeudellisissa laitoksissa sekä eduskunnan virastoissa ja tasavallan presidentin kansliassa (viranomainen). Lain perustelujen mukaan itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset ovat oikeushenkilöitä, joiden järjestysmuodosta, toimielimistä ja tehtävistä säädetään niitä koskevilla säädöksillä. Ne suorittavat niin sanotun välillisen julkisen hallinnon tehtäviä. Itsenäisiä julkisoikeudellisia laitoksia ovat Suomen Pankki, Kansaneläkelaitos, Työterveyslaitos, Kuntien eläkevakuutus, Kuntien takauskeskus sekä Kunnallinen työmarkkinalaitos.

Keva on jo nyt kunnallisen henkilöstön eläkeasioita hoitava eläkelaitos ja vuoden 2011 alusta lukien se hoitaa myös valtion henkilöstön eläkeasiat. Koska eduskunta on jo hyväksynyt lait, joilla valtion eläketurvan hoito siirretään Kevalle, on Kelan eläketurvan hoito mahdollista siirtää samalla tavoin Kevalle.

Kela on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, joka on erillään valtioneuvoston ja ministeriöiden alaiseen viranomaiskoneistoon kuuluvista ohjaus- ja valvontasuhteista. Eduskunta valitsee perustuslain 36 §:n 1 momentin perusteella valtuutetut valvoamaan Kelan hallintoa ja toimintaa sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään. Valtuutettujen valvontaan kuuluvista tehtävistä säädetään Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 5 §:ssä. Yleistoimivalta Kelan johtamisessa ja kehittämisessä kuuluu Kelan hallitukselle.

Kelan ulkopuolella toteutettavaa laitosten henkilöstön eläketurvan toimeenpanoa ei voida pitää sellaisena toimintana, joka kuuluisi eduskunnan asettamien valtuutettujen

valvontavelvollisuuden piiriin. Kela voisi seurata henkilöstöään koskevan eläketurvan toimeenpanoa ja sen kustannuksia perustettavassa yhteistyöneuvottelukunnassa. Lisäksi valtiovarainministeriön Kevaan asettama tilintarkastaja tarkastaisi Kelan eläkkeiden maksamista ja Kevan saamien kustannusten korvausta koskevien tietojen oikeellisuuden. Kelan valtuutettujen Kelaan kohdistama valvonta ei muuttuisi nykyisestä.

Hallituksen käsityksen mukaan lait voidaan säätää tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**kunnallisen eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kunnallisen eläkelain (549/2003) 155 §, sellaisena kuin se on laissa 469/2010,
muutetaan 1 §:n 3 momentti, 4 §:n 15 kohta, 40 §:n 5 momentti, 43 §:n 4 momentti, 76 §:n 6 momentti, 128 a §:n 11 ja 13 kohta, 137 §:n 3 momentti, 137 b ja 141 a §, 144 §:n 1 momentin 1 kohta, 148 §:n 1 momentin 1 kohta ja 149 §:n 1 momentin 2 kohta,
 sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 3 momentti, 4 §:n 15 kohta, 137 §:n 3 momentti, 137 b ja 141 a § laissa 469/2010 sekä 40 §:n 5 momentti, 43 §:n 4 momentti, 76 §:n 6 momentti, 128 a §:n 11 ja 13 kohta, 144 §:n 1 momentin 1 kohta, 148 §:n 1 momentin 1 kohta ja 149 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 1293/2006, sekä
lisätään 4 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1188/2003, 713/2004, 1293/2006 ja 469/2010, uusi 16 ja 17 kohta seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus ja eläkelaitoksen tehtävät

 Kunnallisen eläkelaitoksen tehtävistä valtion eläketurvan toimeenpanossa säädetään valtion eläkelaisissa (1295/2006) ja Kansaneläkelaitoksen toimihenkilöiden eläketurvan toimeenpanossa Kansaneläkelaitoksesta annetussa laissa (731/2001).

4 §

Yleiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

15) valtiotyönantajalla valtion eläkelaisia tarkoitettuja valtion virastoja ja laitoksia, val-

tion liikelaitoksia sekä yhteisöjä ja laitoksia, joiden henkilöstö kuuluu valtion eläkelain mukaisen eläketurvan piiriin;

16) EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksella sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

17) EU- ja ETA-maalla maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71.

40 §

Karttumisprosentit

Jos työntekijä 53 vuotta täytettyään työskentelee muussa EU- tai ETA-maassa kuin Suomessa, laskennalliseen eläkkeeseen, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maassa työskentelyaika luetaan tämän lain mukaisesti työskentelyajaksi (teoreettinen eläke), lisätään 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetun karttumisprosentin ja 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun karttumisprosentin erotuksen perusteella laskettu erillinen lisä. Erillinen lisä lasketaan Suomessa ansaittujen työansioiden perusteella.

43 §

Osa-aikaeläkkeen määrä

Osa-aikaeläkkeen enimmäismäärä on 75 prosenttia työntekijälle osa-aikaeläkkeen alkamisajankohtaan mennessä karttuneista ja 76 §:n mukaisesti vähennetyistä työeläkkeistä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) mukaan karttuneesta eläkkeestä. Tällaiseen eläkkeeseen rinnastetaan EU- tai ETA-maassa tai Suomen kanssa sosiaaliturvasopimuksen tehneessä maassa karttunut vastaava etuus. Jollei tällaisesta etuudesta saada tietoa, enimmäismäärää laskettaessa huomioon otettavana eläkkeenä voidaan käyttää sellaista teoreettista eläkettä, joka työntekijälle olisi karttunut, jos hänen vieraassa valtiossa työskentelyyn perustuva vakuutusaikansa olisi ollut tämän lain alaista palvelusta. Osa-aikaeläkkeestä ei kuitenkaan vähennetä 76 §:ssä tarkoitettua päivärahaa tai ansionmenetykskorvausta, jos se on myönnetty osa-aikaeläkkeen aikana tehdyn työn perusteella. Jos työntekijällä on oikeus saada osa-aikaeläkettä myös muun työeläkelain perusteella ja tässä tarkoitettu rajausta vähentää osa-aikaeläkettä, tehdään vähennys näiden lakien kesken niiden mukaan vakiintuneessa ansiotulossa huomioon otettujen työansioiden suhteessa.

76 §

Eläkkeestä vähennettävät ensisijaiset etuudet

Ensisijaisena etuutena pidetään myös 1 momentissa tarkoitettua etuutta vastaavaa muusta valtiosta maksettavaa etuutta. Jos työntekijän eläkettä määrättäessä otetaan huomioon tuleva aika kahden tai useamman EU- tai ETA-maan taikka sellaisen maan eläkelainsäädännön mukaan, jonka kanssa Suomella on sosiaaliturvasopimus, tulevan ajan päällekkäisyys estetään siten, että tulevaa aikaa myönnetään tämän lain mukaan siinä suhteessa kuin työntekijän työeläkelakien mukainen vakuutusaika on kaikkien tulevan ajan myöntävien maiden vakuutusaikaan.

128 a §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella tai toimielimellä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

11) EU- tai ETA-maan laitokselle eläkkeen aiheeton maksu EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksen 72 artiklan 2 kohdan mukaan;

13) EU- tai ETA-maan laitokselle muun etuuden kuin eläkkeen aiheeton maksu EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksen 72 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaan;

137 §

Valvonta

Valtiovarainministeriö asettaa vuosittain tilintarkastajan, jonka tehtävänä on tarkastaa kunnallisen eläkelaitoksen kirjanpidosta ja muusta aineistosta, että kunnallisen eläkelaitoksen esittämät 137 b §:ssä tarkoitettut laskelmat valtion ja Kansaneläkelaitoksen eläk-

keiden maksamiseen tarvittavasta summasta ja kunnallisen eläkelaitoksen kustannusten korvauksesta antavat oikeat ja riittävät tiedot. Tilintarkastajan on oltava joko Keskuskaupakamarin hyväksymä tilintarkastaja (KHT) tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastaja (JHTT). Tilintarkastukseen sovelletaan tilintarkastuslakia (459/2007).

137 b §

Valtion ja Kansaneläkelaitoksen eläkemenojen maksu ja kunnallisen eläkelaitoksen kustannusten korvaus

Valtio ja Kansaneläkelaitos maksavat kunnalliselle eläkelaitokselle ennakoon eläketuuksien maksamiseen tarvittavan määrän. Toteutuneiden kustannusten määrän ylittäessä tai alittaessa arvioidun määrän erotus otetaan jälkikäteen huomioon korjauseränä.

Valtiokonttori maksaa työnantajan eläkemaksusta kunnalliselle eläkelaitokselle korvauksen valtion eläkelain 143 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamisesta. Myös Kansaneläkelaitos maksaa henkilöstönsä eläketurvan hoitamisesta kunnalliselle eläkelaitokselle korvauksen. Valtiovarainministeriö vahvistaa Valtiokonttorin ja Kansaneläkelaitoksen kunnalliselle eläkelaitokselle ennakkomaksumana maksettavan korvauksen euromääräisen suuruuden. Kunnallinen eläkelaitos esittää valtiovarainministeriölle laskelman korvauksen suuruudesta. Korvauksen määrä laskeaan valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:ssä tarkoitettua omakustannusarvoa vastaavasti. Korvaus maksetaan tasasuurina erinä kuukausittain kyseisen vuoden kustannusten määrää koskevan etukäteen tehtävän arvon perusteella. Toteutuneiden kustannusten määrän ylittäessä tai alittaessa arvioidun määrän erotus otetaan jälkikäteen huomioon korjauseränä.

Valtiovarainministeriö ja Kansaneläkelaitos arvioivat viiden vuoden välein eläkkeiden hoidon kustannustehokkuudelle ja laatutasolle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Tätä tarkoitusta varten kunnallisen eläkelaitoksen on toimitettava mainituille tahoille riittävät tiedot.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin valtion ja Kansaneläkelaitoksen

henkilöstön eläkkeiden maksamiseen tarvittavien varojen siirrosta ja kustannusten korvaamisesta kunnalliselle eläkelaitokselle.

141 a §

Yhteistyöneuvottelukunta

Kunnallisen eläkelaitoksen yhteydessä on yhteistyöneuvottelukunta, jonka tehtävänä on seurata valtion, Kansaneläkelaitoksen ja evankelis-luterilaisen kirkon eläkejärjestelmien mukaisen eläketurvan toimeenpanoa kunnallisessa eläkelaitoksessa sekä edistää tiedonkulkua neuvottelukunnassa edustettujen tahojen välillä. Neuvottelukunta käsittelee eläketurvan toimeenpanon kehittämissuuntia ja toimintalinjoja ja se voi tehdä esityksiä tulevista tavoitteista ja toiminnan kehittämisestä.

Neuvottelukunnassa on puheenjohtaja ja enintään yhdeksän muuta jäsentä. Valtiovarainministeriö määrää jäsenet neljäksi vuodeksi kerrallaan. Jäsenistä kaksi edustaa valtiovarainministeriötä, kaksi kunnallista eläkelaitosta, kaksi Valtiokonttoria, kaksi valtion eläkelain piiriin kuuluvia työnantajia ja yksi Kansaneläkelaitosta ja yksi kirkon keskusrahastoa. Valtiovarainministeriö määrää yhden jäsenistä puheenjohtajaksi.

144 §

Eläkelaitoksen oikeus saada tietoja

Kunnallisella eläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sovelletaan, sekä yksityiseltä työnantajalta tiedot, jotka ovat välttämättömiä eläketurvan järjestämistä ja käsiteltävänä olevan eläkeasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa, EU:n sosiaaliturvan perusasetuksessa tai EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksessa säädettyjen taikka sosiaaliturvasopi-

muksesta määrättyjen tehtävien toimeenpanossa;

148 §

Eläkelaitoksen oikeus antaa tietoja

Kunnallisella eläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain ja valtion eläkelain toimeenpanoon perustuvia tietoja:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

149 §

Tekninen käyttöyhteys

Kunnallisella eläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus avata tekninen käyttöyhteys:

2) EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanosta huolehtivalle viranomaiselle sellaisiin tietoihin, joita sillä on 148 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan oikeus saada;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 1 §:n 3 momentti, 137 §:n 3 momentti, 137 b ja 141 a § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012.

Edellä 137 b §:n 2 momentissa säädetyn korvauksen lisäksi Kansaneläkelaitos suorittaa kunnalliselle eläkelaitokselle vuonna 2012 korvauksen ennen tämän lain voimaantuloa syntyneistä sellaisista kustannuksista, jotka kunnalliselle eläkelaitokselle aiheutuvat tällä lailla säädetystä Kansaneläkelaitoksen henkilöstön eläketurvan toimeenpanotehtävien siirtämisestä. Korvaus lasketaan omakustannusarvoa vastaavasti siten kuin 137 b §:n 2 momentissa säädetään. Lisäksi Kansaneläkelaitos suorittaa korvauksen sellaisista sen henkilöstön eläketurvan toimeenpanoon käytettävistä aiemmin hankituista tietojärjestelmistä, joiden hankintameno ei enää miltään osin sisälly 137 b §:n 2 momentissa tarkoitettuun omakustannusarvolaskelmaan. Korvausten suuruuden perusteet ja maksuajankohdat säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Tilanteissa, joissa henkilöön sovellettaisiin EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen 87 ja 90 artiklan mukaan sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**valtion eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion eläkelain (1295/2006) 2 §:n 1 momentin 9 kohdan suomenkielinen sanamuoto ja 10 kohta, 4 §:n 1 momentin 4 kohta, 126 §:n 1 momentin 11 ja 13 kohta, 150 §:n 1 momentti, 158 §:n 1 momentin 1 kohta ja 161 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 150 §:n 1 momentti, 158 §:n 1 momentin 1 kohta ja 161 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 468/2010, sekä
lisätään 2 §:ään uusi 11 kohta seuraavasti:

2 §

Yleiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

9) tulevalla ajalla sen vuoden alun, jona työkyvyttömyys alkaa ja työntekijän 63 vuoden iän tai tätä alemman eläke- tai eroamisiansä täyttämiskuukauden viimeisen päivän välistä aikaa;

10) EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksella sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

11) EU- ja ETA-maalla maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71.

4 §

Lain soveltamisalan rajoitukset

Palveluksesta karttuu eläkettä tämän lain mukaisesti. Tämä laki ei kuitenkaan koske:

4) EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen II osaston 11 artiklan 3 kohdan b-alakohdan mukaista virkamiestä eikä sellaisena pidettävää tämän lain mukaiseen palvelukseen Euroopan unionin, Euroopan talousalueen tai Sveitsin alueelle otetun muun kuin Suomen, Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen valtion taikka Sveitsin kansalaisen tai Euroopan unionin alueella laillisesti asuvan kolmannen maan kansalaisen palvelusta;

126 §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella tai toimieli-

mellä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

11) EU- tai ETA-maan laitokselle eläkkeen aiheeton maksu EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksen 72 artiklan 2 kohdan mukaan;

13) EU- tai ETA-maan laitokselle muun etuuden kuin eläkkeen aiheeton maksu EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksen 72 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaan;

150 §

Oikeus saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisäateisten tehtävien toimeenpanemiseksi

Valtiokonttorilla, kunnallisella eläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada työnantajalta, lakisäateistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon julkisuuslakia sovelletaan, tiedot, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa, EU:n sosiaaliturvan perusasetuksessa tai EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksessa taikka sosiaaliturvasopimuksessa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa.

158 §

Tietojen antaminen viranomaisille ja luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle

Valtiokonttorilla ja kunnallisella eläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuus-

laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

161 §

Tietojen antaminen teknisen käyttöyhteyden avulla

Valtiokonttorilla on oikeus avata tekninen käyttöyhteys sen lisäksi, mitä tietojen antamisesta teknisellä käyttöyhteydellä säädetään julkisuuslain 29 §:n 3 momentissa:

2) EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanosta huolehtivalle viranomaiselle sellaisiin tietoihin, jotka sillä on 158 §:n 1 kohdan mukaan oikeus saada;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tilanteissa, joissa henkilöön sovellettaisiin EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen 87 ja 90 artiklan mukaan sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki**Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 ja 14 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 13 § ja 14 §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1342/2007, seuraavasti:

13 §

Kansaneläkelaitoksen henkilöstön eläketurva

Kansaneläkelaitoksen henkilöstön eläketurva määräytyy samoin kuin valtion eläkelaisissa (1295/2006) ja valtion eläkelain voimaanpanosta annetussa laissa (1296/2006) säädetään valtion henkilöstöstä. Kansaneläkelaitoksen henkilöstön eläketurvan toimeenpanosta huolehtii kunnallinen eläkelaitos. Eläkeasioiden käsittelyssä ja muutoksenhaussa noudatetaan, mitä kunnallisessa eläkelaisissa (549/2003) säädetään. Kansaneläkelaitoksen henkilöstön eläketurvan hoito ja rahoitus kustannetaan Kansaneläkelaitoksen varoista.

14 §

Työntekijän eläkemaksu

—————
 Työntekijän eläkemaksua koskevan muutoksenhaun osalta noudatetaan soveltuvin osin, mitä muutoksenhausta eläkepäätökseen kunnallisessa eläkelaisissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 20 _____.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 3 päivänä syyskuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Hallinto- ja kuntaministeri *Tapani Tölli*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

kunnallisen eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kunnallisen eläkelain (549/2003) 155 §, sellaisena kuin se on laissa 469/2010,
muutetaan 1 §:n 3 momentti, 4 §:n 15 kohta, 40 §:n 5 momentti, 43 §:n 4 momentti, 76 §:n 6 momentti, 128 a §:n 11 ja 13 kohta, 137 §:n 3 momentti, 137 b ja 141 a §, 144 §:n 1 momentin 1 kohta, 148 §:n 1 momentin 1 kohta ja 149 §:n 1 momentin 2 kohta,
 sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 3 momentti, 4 §:n 15 kohta, 137 §:n 3 momentti, 137 b ja 141 a § laissa 469/2010 sekä 40 §:n 5 momentti, 43 §:n 4 momentti, 76 §:n 6 momentti, 128 a §:n 11 ja 13 kohta, 144 §:n 1 momentin 1 kohta, 148 §:n 1 momentin 1 kohta ja 149 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 1293/2006, sekä
lisätään 4 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1188/2003, 713/2004, 1293/2006 ja 469/2010, uusi 16 ja 17 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Lain tarkoitus ja eläkelaitoksen tehtävät

Lain tarkoitus ja eläkelaitoksen tehtävät

Kunnallisen eläkelaitoksen tehtävistä valtion eläketurvan toimeenpanossa säädetään valtion eläkelaisissa (1295/2006).

Kunnallisen eläkelaitoksen tehtävistä valtion eläketurvan toimeenpanossa säädetään valtion eläkelaisissa (1295/2006) ja *Kansaneläkelaitoksen toimihenkilöiden eläketurvan toimeenpanossa Kansaneläkelaitoksesta annetussa laissa (731/2001)*.

4 §

4 §

Yleiset määritelmät

Yleiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

15) valtiotyönantajalla valtion eläkelaisissa tarkoitettuja valtion virastoja ja laitoksia, valtion liikelaitoksia sekä yhteisöjä ja laitoksia, joiden henkilöstö kuuluu valtion eläkelain mukaisen eläketurvan piiriin.

15) valtiotyönantajalla valtion eläkelaisissa tarkoitettuja valtion virastoja ja laitoksia, valtion liikelaitoksia sekä yhteisöjä ja laitoksia, joiden henkilöstö kuuluu valtion eläkelain mukaisen eläketurvan piiriin;

16) EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja EU:n

sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksella sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

17) EU- ja ETA-maalla maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71.

40 §

Karttumisprosentit

Jos työntekijä 53 vuotta täytettyään työskentelee Suomen ulkopuolisessa maassa, jossa sovelletaan sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71, jäljempänä EY:n sosiaaliturva-asetus, laskennalliseen eläkkeeseen, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maassa työskentelyaika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi (teoreettinen eläke), lisätään 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetun karttumisprosentin ja 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun karttumisprosentin erotuksen perusteella laskettu erillinen lisä. Erillinen lisä lasketaan Suomessa ansaittujen työansioden perusteella.

43 §

Osa-aikaeläkkeen määrä

Osa-aikaeläkkeen enimmäismäärä on 75 prosenttia työntekijälle osa-aikaeläkkeen alkamisajankohtaan mennessä karttuneista ja 76 §:n mukaisesti vähennetyistä työeläkkeistä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) mukaan karttuneesta eläkkeestä.

40 §

Karttumisprosentit

Jos työntekijä 53 vuotta täytettyään työskentelee muussa EU- tai ETA-maassa kuin Suomessa, laskennalliseen eläkkeeseen, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maassa työskentelyaika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi (teoreettinen eläke), lisätään 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetun karttumisprosentin ja 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun karttumisprosentin erotuksen perusteella laskettu erillinen lisä. Erillinen lisä lasketaan Suomessa ansaittujen työansioden perusteella.

43 §

Osa-aikaeläkkeen määrä

Osa-aikaeläkkeen enimmäismäärä on 75 prosenttia työntekijälle osa-aikaeläkkeen alkamisajankohtaan mennessä karttuneista ja 76 §:n mukaisesti vähennetyistä työeläkkeistä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) mukaan karttuneesta eläkkeestä.

Tällaiseen eläkkeeseen rinnastetaan EY:n sosiaaliturva-asetusta soveltavassa ja Suomen kanssa sosiaaliturvasopimuksen tehneessä maassa karttunut vastaava etuus. Jollei tällaisesta etuudesta saada tietoa, enimmäismäärää laskettaessa huomioon otettavana eläkkeenä voidaan käyttää sellaista teoreettista eläkettä, joka työntekijälle olisi karttunut, jos hänen vieraassa valtiossa työskentelyyn perustuva vakuutusajansa olisi ollut tämän lain alaista palvelusta. Osa-aikaeläkkeestä ei kuitenkaan vähennetä 76 §:ssä tarkoitettua päivärahaa tai ansionmenetykskorvausta, jos se on myönnetty osa-aikaeläkkeen aikana tehdyn työn perusteella. Jos työntekijällä on oikeus saada osa-aikaeläkettä myös muun työeläkelain perusteella ja tässä tarkoitettu rajausta vähentää osa-aikaeläkettä, tehdään vähennys näiden lakien kesken niiden mukaan vakiintuneessa ansiotulossa huomioon otettujen työansioiden suhteessa.

76 §

Eläkkeestä vähennettävät ensisijaiset etuudet

Ensisijaisena etuutena pidetään myös 1 momentissa tarkoitettua etuutta vastaavaa muusta valtiosta maksettavaa etuutta. Jos työntekijän eläkettä määrättäessä otetaan huomioon tuleva aika kahden tai useamman EY:n sosiaaliturva-asetusta soveltavan valtion taikka sellaisen valtion eläkelainsäädännön mukaan, jonka kanssa Suomella on sosiaaliturvasopimus, tulevan ajan päällekkäisyys estetään siten, että tulevaa aikaa myönnetään tämän lain mukaan siinä suhteessa kuin työntekijän työeläkelakien mukainen vakuutusajaka on kaikkien tulevan ajan myöntävien maiden vakuutusajakaan.

128 a §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella tai toimieliöllä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

Tällaiseen eläkkeeseen rinnastetaan EU- tai ETA-maassa tai Suomen kanssa sosiaaliturvasopimuksen tehneessä maassa karttunut vastaava etuus. Jollei tällaisesta etuudesta saada tietoa, enimmäismäärää laskettaessa huomioon otettavana eläkkeenä voidaan käyttää sellaista teoreettista eläkettä, joka työntekijälle olisi karttunut, jos hänen vieraassa valtiossa työskentelyyn perustuva vakuutusajansa olisi ollut tämän lain alaista palvelusta. Osa-aikaeläkkeestä ei kuitenkaan vähennetä 76 §:ssä tarkoitettua päivärahaa tai ansionmenetykskorvausta, jos se on myönnetty osa-aikaeläkkeen aikana tehdyn työn perusteella. Jos työntekijällä on oikeus saada osa-aikaeläkettä myös muun työeläkelain perusteella ja tässä tarkoitettu rajausta vähentää osa-aikaeläkettä, tehdään vähennys näiden lakien kesken niiden mukaan vakiintuneessa ansiotulossa huomioon otettujen työansioiden suhteessa.

76 §

Eläkkeestä vähennettävät ensisijaiset etuudet

Ensisijaisena etuutena pidetään myös 1 momentissa tarkoitettua etuutta vastaavaa muusta valtiosta maksettavaa etuutta. Jos työntekijän eläkettä määrättäessä otetaan huomioon tuleva aika kahden tai useamman EU- tai ETA-maan taikka sellaisen maan eläkelainsäädännön mukaan, jonka kanssa Suomella on sosiaaliturvasopimus, tulevan ajan päällekkäisyys estetään siten, että tulevaa aikaa myönnetään tämän lain mukaan siinä suhteessa kuin työntekijän työeläkelakien mukainen vakuutusajaka on kaikkien tulevan ajan myöntävien maiden vakuutusajakaan.

128 a §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella tai toimieliöllä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

11) EU- tai ETA-maan laitokselle *ja Sveitsille* eläkkeen aiheeton maksu EY:n sosiaaliturva-asetuksen täytäntöönpanomenettelystä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 111 artiklan 1 kohdan mukaan;

13) EU- tai ETA-maan laitokselle *ja Sveitsille* muun etuuden kuin eläkkeen aiheeton maksu EY:n sosiaaliturva-asetuksen täytäntöönpanomenettelystä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 111 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaan;

137 §

Valvonta

11) EU- tai ETA-maan laitokselle eläkkeen aiheeton maksu *EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksen 72 artiklan 2 kohdan mukaan*;

13) EU- tai ETA-maan laitokselle muun etuuden kuin eläkkeen aiheeton maksu *EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksen 72 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaan*;

137 §

Valvonta

Valtiovarainministeriö asettaa vuosittain tilintarkastajan, jonka tehtävänä on tarkastaa kunnallisen eläkelaitoksen kirjanpidosta ja muusta aineistosta, että kunnallisen eläkelaitoksen esittämät 137 b §:ssä tarkoitetut laskelmat valtion eläkkeiden maksamiseen tarvittavasta summasta ja kunnallisen eläkelaitoksen kustannusten korvauksesta antavat oikeat ja riittävät tiedot. Tilintarkastajan on oltava joko Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja (KHT) tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastaja (JHTT). Tilintarkastukseen sovelletaan tilintarkastuslakia (459/2007).

137 b §

Valtion eläkemenojen maksu ja kunnallisen eläkelaitoksen kustannusten korvaus

Valtio maksaa kunnalliselle eläkelaitokselle ennakoon valtion eläkelain mukaisten etuuksien maksamiseen tarvittavan määrän. Toteutuneiden kustannusten määrän ylittäessä tai alittaessa arvioidun määrän erotus otetaan jälkikäteen huomioon korjauseränä.

Valtiokonttori maksaa työnantajan eläkemaksusta kunnalliselle eläkelaitokselle korvauksen 143 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamisesta. Valtiovarainministeriö vahvistaa

Valtiovarainministeriö asettaa vuosittain tilintarkastajan, jonka tehtävänä on tarkastaa kunnallisen eläkelaitoksen kirjanpidosta ja muusta aineistosta, että kunnallisen eläkelaitoksen esittämät 137 b §:ssä tarkoitetut laskelmat valtion *ja Kansaneläkelaitoksen* eläkkeiden maksamiseen tarvittavasta summasta ja kunnallisen eläkelaitoksen kustannusten korvauksesta antavat oikeat ja riittävät tiedot. Tilintarkastajan on oltava joko Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja (KHT) tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastaja (JHTT). Tilintarkastukseen sovelletaan tilintarkastuslakia (459/2007).

137 b §

Valtion ja Kansaneläkelaitoksen eläkemenojen maksu ja kunnallisen eläkelaitoksen kustannusten korvaus

Valtio *ja Kansaneläkelaitos* maksavat kunnalliselle eläkelaitokselle ennakoon eläkeetuuksien maksamiseen tarvittavan määrän. Toteutuneiden kustannusten määrän ylittäessä tai alittaessa arvioidun määrän erotus otetaan jälkikäteen huomioon korjauseränä.

Valtiokonttori maksaa työnantajan eläkemaksusta kunnalliselle eläkelaitokselle korvauksen valtion eläkelain 143 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamisesta. *Myös Kansanelä-*

kunnalliselle eläkelaitokselle ennakkomaksuna maksettavan korvauksen euromääräisen suuruuden. Kunnallinen eläkelaitos esittää valtiovarainministeriölle laskelman korvauksen suuruudesta. Korvauksen määrä lasketaan valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:ssä tarkoitettua omakustannusarvoa vastaavasti. Korvaus maksetaan tasasuurina erinä kuukausittain kyseisen vuoden kustannusten määrää koskevan etukäteen tehtävän arvion perusteella. Toteutuneiden kustannusten määrän ylittäessä tai alittaessa arvioidun määrän erotus otetaan jälkikäteen huomioon korjauseränä.

Valtiovarainministeriö arvioi viiden vuoden välein valtion eläkkeiden hoidon kustannustehokkuudelle ja laatutasolle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Tätä tarkoitusta varten kunnallisen eläkelaitoksen on toimitettava valtiovarainministeriölle riittävät tiedot.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin valtion eläkkeiden maksamiseen tarvittavien varojen siirrosta ja kustannusten korvaamisesta kunnalliselle eläkelaitokselle.

141 a §

Yhteistyöneuvottelukunta

Kunnallisen eläkelaitoksen yhteydessä on yhteistyöneuvottelukunta, jonka tehtävänä on seurata valtion eläkejärjestelmän ja evankelis-luterilaisen kirkon eläkejärjestelmän mukaisen eläketurvan toimeenpanoa kunnallisessa eläkelaitoksessa sekä edistää tiedonkulkua neuvottelukunnassa edustettujen tahojen välillä. Neuvottelukunta käsittelee eläketurvan toimeenpanon kehittämisuuntia ja toimintalinjoja ja se voi tehdä esityksiä tulevista tavoitteista ja toiminnan kehittämisestä.

Neuvottelukunnassa on puheenjohtaja ja enintään yksitoista muuta jäsentä. Valtiovarainministeriö määrää jäsenet neljäksi vuodeksi kerrallaan. Jäsenistä kahden tulee edus-

kelaitos maksaa henkilöstönsä eläketurvan hoitamisesta kunnalliselle eläkelaitokselle korvauksen. Valtiovarainministeriö vahvistaa *Valtiokonttorin ja Kansaneläkelaitoksen* kunnalliselle eläkelaitokselle ennakkomaksuna maksettavan korvauksen euromääräisen suuruuden. Kunnallinen eläkelaitos esittää valtiovarainministeriölle laskelman korvauksen suuruudesta. Korvauksen määrä lasketaan valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:ssä tarkoitettua omakustannusarvoa vastaavasti. Korvaus maksetaan tasasuurina erinä kuukausittain kyseisen vuoden kustannusten määrää koskevan etukäteen tehtävän arvion perusteella. Toteutuneiden kustannusten määrän ylittäessä tai alittaessa arvioidun määrän erotus otetaan jälkikäteen huomioon korjauseränä.

Valtiovarainministeriö ja *Kansaneläkelaitos arvioivat* viiden vuoden välein eläkkeiden hoidon kustannustehokkuudelle ja laatutasolle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Tätä tarkoitusta varten kunnallisen eläkelaitoksen on toimitettava mainituille tahoille riittävät tiedot.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin valtion ja *Kansaneläkelaitoksen henkilöstön* eläkkeiden maksamiseen tarvittavien varojen siirrosta ja kustannusten korvaamisesta kunnalliselle eläkelaitokselle.

141 a §

Yhteistyöneuvottelukunta

Kunnallisen eläkelaitoksen yhteydessä on yhteistyöneuvottelukunta, jonka tehtävänä on seurata valtion, *Kansaneläkelaitoksen* ja evankelis-luterilaisen kirkon *eläkejärjestelmien* mukaisen eläketurvan toimeenpanoa kunnallisessa eläkelaitoksessa sekä edistää tiedonkulkua neuvottelukunnassa edustettujen tahojen välillä. Neuvottelukunta käsittelee eläketurvan toimeenpanon kehittämisuuntia ja toimintalinjoja ja se voi tehdä esityksiä tulevista tavoitteista ja toiminnan kehittämisestä.

Neuvottelukunnassa on puheenjohtaja ja enintään *yhdeksän* muuta jäsentä. Valtiovarainministeriö määrää jäsenet neljäksi vuodeksi kerrallaan. Jäsenistä *kaksi edustaa val-*

taa valtiovarainministeriötä, kahden kunnallista eläkelaitosta, kahden Valtiokonttoria, kahden valtion eläkelain piiriin kuuluvia työnantajia ja yhden kirkon keskusrahastoa. Valtiovarainministeriö määrää yhden jäsenistä puheenjohtajaksi.

tiovarainministeriötä, kaksi kunnallista eläkelaitosta, kaksi Valtiokonttoria, kaksi valtion eläkelain piiriin kuuluvia työnantajia ja yksi Kansaneläkelaitosta ja yksi kirkon keskusrahastoa. Valtiovarainministeriö määrää yhden jäsenistä puheenjohtajaksi.

144 §

Eläkelaitoksen oikeus saada tietoja

Kunnallisella eläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sovelletaan, sekä yksityiseltä työnantajalta tiedot, jotka ovat välttämättömiä eläketurvan järjestämistä ja käsiteltävänä olevan eläkeasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa taikka EY:n sosiaaliturva-asetuksessa tai sen täytäntöönpanoasetuksessa säädettyjen taikka sosiaaliturvasopimuksessa määrättyjen tehtävien toimeenpanossa;

148 §

Eläkelaitoksen oikeus antaa tietoja

Kunnallisella eläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

144 §

Eläkelaitoksen oikeus saada tietoja

Kunnallisella eläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sovelletaan, sekä yksityiseltä työnantajalta tiedot, jotka ovat välttämättömiä eläketurvan järjestämistä ja käsiteltävänä olevan eläkeasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa, EU:n sosiaaliturvan perusasetuksessa tai EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksessa säädettyjen taikka sosiaaliturvasopimuksessa määrättyjen tehtävien toimeenpanossa;

148 §

Eläkelaitoksen oikeus antaa tietoja

Kunnallisella eläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain ja valtion eläkelain toimeenpanoon perustuvia tietoja:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

149 §

Tekninen käyttöyhteys

Kunnallisella eläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus avata tekninen käyttöyhteys:

2) EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanosta huolehtivalle viranomaiselle sellaisiin tietoihin, joita sillä on 148 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan oikeus saada;

149 §

Tekninen käyttöyhteys

Kunnallisella eläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus avata tekninen käyttöyhteys:

2) EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanosta huolehtivalle viranomaiselle sellaisiin tietoihin, joita sillä on 148 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan oikeus saada;

155 §

*Muutoksen hakeminen EU-päätösten yhteen-
vetoon*

Asianosainen, joka on ollut vakuutettuna kahdessa tai useammassa EU-maassa ja joka ei tyydy eläkelaitoksen tämän lain tai valtion eläkelain nojalla antamaan päätökseen, voi hakea siihen muutosta saatuaan sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 987/2009 48 artiklassa tarkoitetun yhteenvedon, johon on liitetty kaikkien EU-maiden päätökset. Työkyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytyksiä koskevaan eläkelaitoksen päätökseen haetaan kuitenkin muutosta siten kuin tässä laissa säädetään.

155 §

*Muutoksen hakeminen EU-päätösten yhteen-
vetoon*

(kumotaan)

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .*

Tämän lain 1 §:n 3 momentti, 137 §:n 3 momentti, 137 b ja 141 a § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012 lukien.

Edellä 137 b §:n 2 momentissa säädetyn korvauksen lisäksi Kansaneläkelaitos suorittaa kunnalliselle eläkelaitokselle vuonna 2012 korvauksen ennen tämän lain voimaantuloa syntyneistä sellaisista kustannuksista, jotka kunnalliselle eläkelaitokselle aiheutuvat

tällä lailla säädetystä Kansaneläkelaitoksen henkilöstön eläketurvan toimeenpanotehtävien siirtämisestä. Korvaus lasketaan omakustannusarvoa vastaavasti siten kuin 137 b §:n 2 momentissa säädetään. Lisäksi Kansaneläkelaitos suorittaa korvauksen sellaisista sen henkilöstön eläketurvan toimeenpanoon käytettävistä aiemmin hankituista tietojärjestelmistä, joiden hankintameno ei enää miltään osin sisälly 137 b §:n 2 momentissa tarkoitettuun omakustannusarvolaskelmaan. Korvausten suuruuden perusteet ja maksuajankohdat säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Tilanteissa, joissa henkilöön sovellettaisiin EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen 87 ja 90 artiklan mukaan sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki

valtion eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan valtion eläkelain (1295/2006) 2 §:n 1 momentin 9 kohdan suomenkielinen sanamuoto ja 10 kohta, 4 §:n 1 momentin 4 kohta, 126 §:n 1 momentin 11 ja 13 kohta, 150 §:n 1 momentti, 158 §:n 1 momentin 1 kohta ja 161 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 150 §:n 1 momentti, 158 §:n 1 momentin 1 kohta ja 161 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 468/2010, sekä lisätään 2 §:ään uusi 11 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Yleiset määritelmät

Yleiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

9) tulevalla ajalla sen vuoden alun, jona työkyvyttömyys alkaa ja työntekijän 63 vuo-

9) tulevalla ajalla sen vuoden alun, jona työkyvyttömyys alkaa ja työntekijän 63 vuo-

den iän tai tätä alemman eläke- tai eroamisiän täyttämiskauden viimeisen päivän välistä aikaa; *sekä*

10) EY:n sosiaaliturva-asetuksella neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71 sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä.

den iän tai tätä alemman eläke- tai eroamisiän täyttämiskauden viimeisen päivän välistä aikaa;

10) EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksella sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua asetusta (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

11) EU- ja ETA-maalla maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71.

4 §

Lain soveltamisalan rajoitukset

Palveluksesta karttuu eläkettä tämän lain mukaisesti. Tämä laki ei kuitenkaan koske:

4) EY:n sosiaaliturva-asetuksen II osaston 13 artiklan 2 kohdan d-alakohdan mukaista virkamiestä eikä sellaisena pidettävää tämän lain mukaiseen palvelukseen Euroopan unionin, Euroopan talousalueen tai Sveitsin alueelle otetun muun kuin Suomen, Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen valtion taikka Sveitsin kansalaisen tai Euroopan unionin alueella laillisesti asuvan kolmannen maan kansalaisen palvelusta;

126 §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella tai toimiellimellä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

4 §

Lain soveltamisalan rajoitukset

Palveluksesta karttuu eläkettä tämän lain mukaisesti. Tämä laki ei kuitenkaan koske:

4) EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen II osaston 11 artiklan 3 kohdan b-alakohdan mukaista virkamiestä eikä sellaisena pidettävää tämän lain mukaiseen palvelukseen Euroopan unionin, Euroopan talousalueen tai Sveitsin alueelle otetun muun kuin Suomen, Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen valtion taikka Sveitsin kansalaisen tai Euroopan unionin alueella laillisesti asuvan kolmannen maan kansalaisen palvelusta;

126 §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella tai toimiellimellä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

11) EU- tai ETA-maan laitokselle *ja Sveitsille* eläkkeen aiheeton maksu sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammattiharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 (EY:n sosiaaliturva-asetuksen täytäntöönpanoasetus) 111 artiklan 1 kohdan mukaan;

13) EU- tai ETA-maan laitokselle *ja Sveitsille* muun etuuden kuin eläkkeen aiheeton maksu EY:n sosiaaliturva-asetuksen täytäntöönpanoasetuksen 111 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaan;

150 §

Oikeus saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisääteisten tehtävien toimeenpanemiseksi

Valtiokonttorilla, kunnallisella eläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada työnantajalta, lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon julkisuuslakia sovelletaan, tiedot, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa, EY:n sosiaaliturva-asetuksessa tai sen täytäntöönpanoasetuksessa taikka sosiaaliturvasopimuksessa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa.

158 §

Tietojen antaminen viranomaisille ja luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle

Valtiokonttorilla ja kunnallisella eläkelai-

11) EU- tai ETA-maan laitokselle eläkkeen aiheeton maksu *EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksen 72 artiklan 2 kohdan mukaan*;

13) EU- tai ETA-maan laitokselle muun etuuden kuin eläkkeen aiheeton maksu *EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksen 72 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaan*;

150 §

Oikeus saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisääteisten tehtävien toimeenpanemiseksi

Valtiokonttorilla, kunnallisella eläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada työnantajalta, lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon julkisuuslakia sovelletaan, tiedot, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa, *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksessa tai EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksessa* taikka sosiaaliturvasopimuksessa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa.

158 §

Tietojen antaminen viranomaisille ja luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle

Valtiokonttorilla ja kunnallisella eläkelai-

toksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

toksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

161 §

Tietojen antaminen teknisen käyttöyhteyden avulla

Valtiokonttorilla on oikeus avata tekninen käyttöyhteys sen lisäksi, mitä tietojen antamisesta teknisellä käyttöyhteydellä säädetään julkisuuslain 29 §:n 3 momentissa:

2) EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanosta huolehtivalle viranomaiselle sellaisiin tietoihin, jotka sillä on 158 §:n 1 kohdan mukaan oikeus saada;

161 §

Tietojen antaminen teknisen käyttöyhteyden avulla

Valtiokonttorilla on oikeus avata tekninen käyttöyhteys sen lisäksi, mitä tietojen antamisesta teknisellä käyttöyhteydellä säädetään julkisuuslain 29 §:n 3 momentissa:

2) EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanosta huolehtivalle viranomaiselle sellaisiin tietoihin, jotka sillä on 158 §:n 1 kohdan mukaan oikeus saada;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tilanteissa, joissa henkilöön sovellettaisiin EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen 87 ja 90 artiklan mukaan sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki

Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 ja 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 13 § ja 14 §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1342/2007, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 §

13 §

Eläke ja perhe-eläke

Kansaneläkelaitoksen henkilöstön eläketurva

Kansaneläkelaitoksen pääjohtajan, johtajien ja muiden toimihenkilöiden oikeus Kansaneläkelaitoksen varoista kustannettavaan eläkkeeseen ja perhe-eläkkeeseen määräytyy siten kuin valtion eläkelaisissa (1295/2006) ja valtion eläkelain voimaanpanosta annetussa laissa (1296/2006) säädetään. Tässä pykälässä tarkoitettun eläkkeen ja perhe-eläkkeen myöntää Kansaneläkelaitos, ja se hoitaa myös muut näihin eläkkeisiin liittyvät eläkelaitoksen tehtävät. Muilta osin näiden eläkeasioiden käsittelyssä ja muutoksenhaussa noudatetaan soveltuvin osin, mitä valtion eläkelaisissa säädetään.

Kansaneläkelaitoksen *henkilöstön eläketurva määräytyy samoin kuin valtion eläkelaisissa (1295/2006) ja valtion eläkelain voimaanpanosta annetussa laissa (1296/2006) säädetään valtion henkilöstöstä. Kansaneläkelaitoksen henkilöstön eläketurvan toimeenpanosta huolehtii kunnallinen eläkelaitos. Eläkeasioiden käsittelyssä ja muutoksenhaussa noudatetaan, mitä kunnallisessa eläkelaisissa (549/2003) säädetään. Kansaneläkelaitoksen henkilöstön eläketurvan hoito ja rahoitus kustannetaan Kansaneläkelaitoksen varoista.*

14 §

14 §

Työntekijän eläkemaksu

Työntekijän eläkemaksu

Työntekijän eläkemaksua koskevan muutoksenhaun osalta noudatetaan soveltuvin osin, mitä muutoksenhausta eläkepäätökseen valtion eläkelaisissa säädetään

Työntekijän eläkemaksua koskevan muutoksenhaun osalta noudatetaan soveltuvin osin, mitä muutoksenhausta eläkepäätökseen *kunnallisessa* eläkelaisissa säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .
Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä*

Voimassa oleva laki

HE 118/2010 vp
Ehdotus

31

lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.